



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4344/2025
10.06.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., село ..., кога заступа пуномоћник Александра Калић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6323/24 од 04.12.2024. године, у седници одржаној 10.06.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6323/24 од 04.12.2024. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6323/24 од 04.12.2024. године у ставу првом изреке у делу који је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 1265/23 од 10.09.2024. године у ставу другом изреке у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу накнади штетеу за период од јануара 2021. године до 31.03.2024. године, ставу другом и ставу трећем изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 1265/23 од 10.09.2024. године у ставу другом изреке у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу накнади штету у истом периоду, и у ставу трећем изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснован, тужбени захтев тужиоца АА из ..., село ..., у делу којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија – Министарство за рад, запошљавања, борачка и социјална питања да му на име накнаде штете због неисплаћених износа на име месечних новчаних примања за период од јануара 2021. године закључно са мартом 2024. године исплати месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате како је ближе одређено у ставу другом изреке првостепене пресуде, и одређује да свака странка сноси своје трошкове поступка.

У преосталом делу ревизија тужене се **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 1265/23 од 10.09.2024. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе по поднеску тужиоца од 14.05.2024. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., па је обавезана тужена Република Србија – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћених износа на име месечних новчаних примања за период од 01.10.2020. године до дана 31.03.2024. године исплати укупан износ од 1.245.094,73 динара, опредељена по месецима, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, како је ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 117.375,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на досуђени износ трошкова поступка од 117.375,00 динара исплати законску затезну камату почев од дана пресуђења па до дана наступања извршности пресуде, као неоснован. Ставом петим изреке ослобођен је тужилац обавезе плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6323/24 од 04.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и ставу другом изреке. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиоцу, поред износа парничних трошкова досуђених тих ставом у износу од 117.375,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате, исплати и износ од још 16.875,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 16.875,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да су испуњени услови из става 1. истог члана да се дозволи одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе, па је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем Републике Србије – АП Косово и Метохија, СО ..., Одељење за непривредне делатности и општу управу

број 580-3331/95 од 22.08.1995. године признато својство мирнодопског војног инвалида VI групе са 60% трајног инвалидитета почев од 01.05.1995. године па убудуће, док постоје законски услови, и то у месечном износу од 119,40 динара. Инвалиднина је тужиоцу исплаћивана до 01.04.1999. године, када је тужена обуставила исплату без доношења посебног решења о престанку права и обустави исплате. На основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке утврђена је висина појединачних месечних износа неисплаћене инвалиднине за период од 01.10.2020. године до 31.03.2024. године у укупном износу од 1.245.094,37 динара.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и обавезали тужену да тужиоцу накнади штету у висини неисплаћених инвалиднина за цео утужени период применом чланова 154. став 1. 155. и 172. Закона о облигационим односима у вези са члановима 5, 34. и 37. став 2. Закона о правима бораца, војних инвалида и чланова њихових породица („Службени гласник СРС“ бр. 54/89), важећег у време доношења решења од 22.08.1995. године.

Према оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова делимично је засновано на погрешној примени материјалног права.

Правилан је чињенично правни закључак нижестепених судова да је право на личну инвалиднину стечено право тужиоца, а да тужена на којој је терет доказивања у смислу члана 231. ЗПП, није доказала у овом поступку да су се стекли услови за укидање ових права тужиоца услед непостојања законских услова за њихово даље остварење, а која су постојала у време доношења решења којим су наведена права призната, све до 01.01.2021. године. С обзиром да је надлежни орган тужене самоиницијативно престао да исплаћује тужиоцу личну инвалиднину без доношења решења о престанку ових права и обустави исплате, правилно је становиште нижестепених судова да је таквим незаконитим поступањем тужиоцу нанета материјална штета у висини неисплаћених износа инвалиднине, за које је одговорна тужена на основу члана 172. став 1. ЗОО.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одбио ревизију као неосновану у делу правоснажне одлуке којим је тужиоцу досуђена тражена накнада штете за период октобар, новембар и децембар 2020. године и одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Међутим, за период почев од јануара 2021. године па надаље, према оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права, на шта се основано указује ревизијом.

Исплата права признатих решењима донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93), престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, престаје даном ступања на снагу Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр.18/2020), са којим даном престаје и важење решења којима су права призната, о чему није потребно доносити посебно решење у смислу одредбе члана 201. тог Закона (став 1). За права која су призната по прописима

из става 1. овог члана, по службеној дужности, донеће се решења којима ће се основица за обрачун износа права утврдити према члану 33. овог Закона. У погледу права на месечно новчано примање и повећању месечног новчаног примања због везаности за постељу, која су призната по Закону о правима бораца и војних инвалида ("Службени лист САПВ", бр. 19/85, 31/86, 32/88, 15/89, 1/90, 9/90 и 37/90) и ("Службени гласник РС", бр. 20/93), одлучиће се у складу са чланом 199. овог Закона, и даље остваривати под условима и у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 3.). О праву на основну новчану накнаду, допунску новчану накнаду и изузетну новчану накнаду признатом по Закону о материјалном обезбеђењу и здравственој заштити учесника НОР-а ("Службени лист САПК", бр. 5/79), као и о праву на инвалидски додатак, посебан инвалидски додатак и породични додатак професионалну рехабилитацију признатом по Закону о инвалидском додатку и другим правима војних инвалида ("Службени лист САПК", бр. 24/79), одлучиће се у складу са чланом 198. и 199. овог Закона и даље остваривати под условима, у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 4.). Корисник са територије АПК Косова и Метохије, на којој је, Резолуцијом 1244 Савета безбедности организације УН, успостављена привремена администрација мисије ОУН, у поступку из става 1. и 4. овог члана је у обавези да надлежном органу који води поступак по овом закону приложи доказ о околностима под којима је задобијено телесно оштећење или погибија члана породице, по основу кога је признато основно и изведено право од Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова и доказ о држављанству Републике Србије (став 5.). На основу одредбе члана 155. истог Закона, о правима из овог Закона, у првом степену решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта странке (у даљем тексту: првостепени орган), која ове послове обавља као поверене послове.

У конкретном случају, тужиоцу је право на цивилну инвалиднину признато решењем АП Косово и Метохија, СО ..., Одељење за непривредне делатности и општу управу бр. 580-3331/95 од 22.08.1995. године, почев од 01.05.1995. године па док постоје законски услови за остваривање тог права. Тужилац је корисник са територије АП Косова и Метохије, на којој је, резолуцијом 1244 Савета безбедности и организације УН, успостављена привремена администрација мисије ОУН. Предметно право тужиоцу је признато решењем донетим по прописима који су, на основу одредбе члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93), престали да важе у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, што значи да је престало и важење решења којим је тужиоцу то право признато. Надлежни орган управе је био дужан да, по службеној дужности, донесе решење којим ће основицу за обрачун износа припадајућег тужиоцу, утврдити према члану 33. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, почев од дана почетка примене наведеног Закона, односно 01.01.2021. године. Такво решење није донето, а редован суд није надлежан да одлучује о правима корисника примања из буџета Републике Србије и буџета јединица локалне самоуправе, по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, као претходном питању, у парници за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у којој је захтев заснован на наводима да се не врши исплата по решењима донетим по раније важећим прописима, што је овде случај. Како о условима

за остваривање и о обиму права одлучује надлежни орган управе, у законом (горе наведеним) прописаном управном поступку и како тај орган није донео одлуку о праву тужиоца које је предмет ове парнице, следи да тужилац не поседује основ за признавање права на накнаду штете за период након 01.01.2021. године.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Како је у ревизијском поступку делимично преиначена првостепена пресуда, Врховни суд је, с обзиром на делимичан успех странака у овој парници, одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка, применом одредбе члана 153. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић